

YABANCI DİL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: FRANSIZCA ÖĞRETİMİ ÇERÇEVESİNDE BİR İNCELEME*

*Serkan DEMİRAL***

*Muzaffer KAYA***

ÖZET

XIX. ve XX. yüzyıllardaki dilbilim, psikoloji, sosyoloji, felsefe ve eğitimbilim alanlarındaki çalışma ve gelişmeler bir takım dil öğretim yöntemlerinin de ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu yöntemler çoğu zaman birbirlerine karşıt yaklaşımlar sonucunda üretilmiş olsa da her bir yöntemin oluşum evresi aslında ait olduğu dönemin siyasal yapı ve gereksinimleriyle oldukça yakından ilgilidir. Bu bağlamda, dil öğretim yöntemleri arasında Dilbilgisi – Çeviri Yöntemi Orta Çağda Latince olarak yazılan İncil'in öğretilmesi; İşitsel – Dilsel Yöntem Amerikalı askerlerin yabancı dil öğrenmeleri için geliştirilen yöntemlerdendir. Öte yandan, II. Dünya savaşından sonra uluslararası iletişim dili olarak görülmeye başlanan İngiliz-Amerikan dil yayılcılığına karşı Fransızcanın yabancı dil olarak öğretimini amaçlandığı İşitsel – Görsel Yöntem geliştirilmiştir. Buradan hareketle, yabancı dil öğretimine yönelik yaklaşımların ve yöntemlerin tarihsel gereksinimler temelinde geliştirildiğini söyleyebiliriz. Yabancı dil öğretim yöntemleri sadece gereksinimler temelinde geliştirilmemiş aynı zamanda kendinden önceki yöntemin de genelde alternatifi olarak görülmüştür. Kuramlarla oluşan bu yöntemler, kendi dönemlerinde bir yere kadar kullanılabilmiş daha sonraki dönemlerde ise uygulama sorunu çıkması ve öğrenciden beklenen olumlu dilsel dönütün yeterince alınamaması nedeniyle ilerleyen dönemlerde yerini öğrencilerin, dil öğretim ortamının, kullanılan araç-gereçlerin durumuna göre karma öğretim yöntemlerine bırakmıştır. Günümüzde tek bir dil öğretim yönteminin tercih edilmesi beraberinde birçok sorunu gündeme getirmiştir. Bu sorunların başında öğrenciden beklenen dört temel dil becerisinin (dinleme, anlama, konuşma, yazma) gelişmemesidir. Yabancı dil öğrencilerinin temel görevinin bu dört dilsel becerinin öğrencide yeterince oluşturulmasını ve yerleştirilmesini sağlamak gerektiğinden yola çıkarak yaptığımız bu çalışmada sorunun yaklaşım ve seçilen yöntemden kaynaklandığı düşündük. Bu amaçla söz konusu dil öğretim yöntemlerini olabildiğince inceledikten sonra her bir yöntem sonunda yabancı dil Fransızcadan seçtiğimiz belli bir konunun öğretilmesini bu yöntemlerle uyguladık.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil öğretim yöntemleri, yabancı dil, Fransızca

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr. Batman Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik YO, El-mek: demiralserkan@hotmail.com

** Okt. Dr. Kırıkkale Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü, El-mek: muzafferkaya23@hotmail.com

METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES: A STUDY ORIENTED TOWARDS THE TEACHING OF FRENCH

STRUCTURED ABSTRACT

In this study, the following fundamental language teaching methods – the Grammar-Translation Method, the Direct Method, the Audio-lingual / Lingual Method, the Cognitive Method, the Communicative Method and the Eclectic / Active Method - were first examined and explained theoretically. Then, we prepared a topic, chosen from French as a foreign language, for teaching according to these rules. Bearing in mind the possible behaviour of teachers and students, the results of our study showed precisely and conclusively that there is no single method from amongst the language teaching methods that will lead always to student achievement.

In French, in teaching the personal pronouns and the conjugation of the present form of the verb 'être' (to be), the Grammar-Translation method proved successful in terms of writing, reading and grammar, but inadequate in respect of pronunciation, listening and speaking skills.

When teaching the same subjects by the Direct Method, we observed that the students used the target language to gain linguistic practice, benefitted from visual aids, and did exercises to consolidate the subject, but that preparatory instruments for the subject (passages, conversation, listening tracks, etc.) were insufficient for the students, because it was not clear in the preparatory phase what should be done and under what circumstances.

In the Audio-lingual Method more importance is given to the conversation. In particular, at the start of classes, the method is always structured around listening to a conversation. In this context, when we take into account the development of the student's listening and speaking skills, we can say that these are contributed to in a positive way. However, other skills (writing, reading) were left to develop subsequently.

However far the Cognitive Method, which relies upon psychological evaluation and inferences about student behaviour, targets acquisition rather than teaching theories, and in its language teaching approach relies upon the creation of holistic and meaningful linguistic relations; in our study too, with students learning to understand the rules of the foreign language by this method, just the idea developed from new learning combined with earlier learning, may produce different results in each student. Thus, the linguistic rules expected to be learned by a beginner in the language within a certain period may be forgotten within that period or later.

When the assumption, in a model lesson according to the Communicative Approach, that the teacher should not play a central role is examined it proves to be a contradiction in itself. When we consider that the teacher, who starts the lesson after some preliminary orientation steps, is the person who ensures that students communicate amongst themselves and at the same time with him or herself, we can say that this is not, particularly in this respect, so far from teacher-centred teaching. Evaluation of our sample of this method,

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

shows that giving all of the rules of grammar through content, without separate attention and without putting sufficient emphasis on writing skills, will be make it more difficult to teach more advanced and difficult subjects.

When we come to the Eclectic / Active Method, we see that this method is a synthesis of methods, or a system, which may change depending upon the circumstances of the student, class, and teacher, and on many factors. In this context, Tunçel (2014) put forward views which supported the eclectic method, saying that teachers should not behave conservatively in selecting methods and practices, and that they should select methods and techniques appropriate to the course content. In schools where several teachers teach the same foreign language, this method, which fundamentally leaves the choice of any language teaching method or mixed methodology to the teacher depending upon the circumstances of the students, may result in considerable variation in views and practices. Learning the foreign language in different ways may also cause much confusion in areas such as the priority given by the teacher to the development of the expected linguistic skills, or student behaviour.

Foreign language teaching, we believe, requires observation of the current students' linguistic behaviour in the language classroom before starting to teach the language; the taking of preparatory measures for the linguistic processes; the creation an appropriate teaching environment on this basis; the use of diverse materials; the implementation of multiple methods; and the continuous monitoring of social and psychological conditions. In short, it is a phenomenon that can be realised through a multifaceted preparatory phase and a patient teaching process.

Key Words: Methods of foreign language teaching, foreign language, french

Giriş

Yabancı dil öğretimi, insanların erek dilde iletişim kurmasını amaçlayan ve bu amaca ulaşmak için de yöntemleri olan bilimsel bir alandır. Bu alanın uygulayıcıları genel olarak dilbilimciler ve yabancı dil öğreticileri olsa da dil öğretimine uzak ancak dille yakından ilgili olan psikoloji, sosyoloji, psikiyatri, felsefe gibi bilim dallarında çalışan bilim insanları da yabancı dil öğretimi alanında görüş bildirmişlerdir. İşte bu görüşler ışığında ortaya çıkan ve gelişen ayrıca kuramcılar arasında uzun tartışmalara neden olan dil öğretim yöntemlerinin uygulanabilirliğine ilişkin yapacağımız incelemede, yöntemlerin önerdiği tekniklere göre olası öğretmen ve öğrenci davranışlarını belirleyeceğiz. Yabancı dil Fransızcanın öğretimini temel alarak sunacağımız mevcut dil öğretim yöntemleriyle, söz konusu tartışmalara uygulamalı bir şekilde katkıda bulunmayı amaçlamaktayız. Bu bağlamda, yapacağımız çalışmada tek bir yöntemin ya da farklı yöntemlerin bir arada kullanılmasının hem dil öğreticilerinin hem de öğrenenlerin beklentilerini karşılayıp karşılamayacağını da inceleyeceğiz.

1. Dilbilgisi - Çeviri Yöntemi

Günümüzde yabancı dil öğretiminde uygulanan yöntemler arasında en eski yöntemlerden biri olan Çeviri Yöntemi çok eski çağlardan beri var olan bir yöntemdir. Tümevarım yaklaşımıyla dil öğretiminin amaçlandığı bu yöntemde, öğrenciden, öğrenmek istediği dilin sözcüklerini

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015*

kendisine bir metin verilerek bu metinde bilmediği sözcüklerin sözlükteki karşılıklarını bulması istenir. (Mukale,2007,s.45)

XIX. yüzyıla kadar birçok okulda uygulanan Dilbilgisi – Çeviri Yöntemi, ‘‘Geleneksel Dil Öğretim Yöntemi’’ olarak da bilinmektedir. (Mackey, 1965,s.10)

Dilbilgisi – Çeviri yönteminde dil öğretim araçları sadece bir dilbilgisi kitabı ve bir sözlükten oluşmaktadır. Doğal olarak öğretim yazı ve sözcük öğreniminden öteye geçemediğinden konuşma becerisi ardıl bırakılmaktadır. Bu yöntemde dilsel dönüt ağırlıklı bir şekilde dilbilgisi ve çeviri odaklı olduğu için öğrenen bireylere kaynak dilden anadile sözcük aktarımı ya da metin aktarımı yaptırılır. (Mukale, 2007,s.48-49)

Kaşgarlı Mahmud tarafından 1068-1072 yılları arasında, Araplara Türkçe öğretmek amacıyla (akt. Göçer, Moğul, 2011,s.798) yazılan Divanü Lügati Türk adlı eserin dilbilgisi ve sözcük öğretimi ağırlıklı bir çalışma olması açısından Dilbilgisi-Çeviri Yöntemine örnek olarak verilebilir.

Dilbilgisi – Çeviri Yöntemi dil öğretim yöntemleri içinde hem dünyada hem de ülkemizde hala çok kullanılan yöntemlerden biri olmasına rağmen en çok eleştirilen yöntemlerin de başında gelir. Dil öğretiminde dilbilgisi kurallarının verilerek dil öğretiminin olamayacağı; bilgi aktarımından uygulamalı çalışmalara yer verilmesi ayrıca öğrencinin yaparak yaşayarak öğrenmesinin kalıcılığı artıracığı ifade edilmektedir. (akt. Gömleksiz, Elaldı, 2011,s.449)

1.1.Yöntemin Uygulanmasına Yönelik Olası Öğretmen ve Öğrenci Davranışları

Konu : Les pronoms personnels et le verbe être

Öğretmen Davranışı 1: Öğretmen doğrudan konuya girerek konu başlığını erek dilde tahtaya yazar : *Les pronoms personnels et le verbe être*.

Öğretmen Davranışı 2: Öğretmen öğrencilerden tahtada yazılan sözcüklerin kaynak dildeki karşılıklarını sözlükten bulmalarını ister.

Öğrenci Davranışı 1: Öğrenciler sözlüğe bakar:

les=-ler, -lar, (çoğul eki), belirtili tanımlık; onları

pronoms = adıl/zamir

personnels = şahıs/kişi

et = ve

le = belirtili tanımlık (tekil eril nesnelere için kullanılır)

verbe = fiil/eylem

être = olmak

Öğretmen Davranışı 3: Öğretmen erek dildeki konu başlığını kaynak dildeki karşılığıyla tahtaya yazar: *şahıs zamirleri ve olmak fiili*.

Öğretmen Davranışı 4: Öğretmen şahıs zamirlerini erek ve kaynak dilde sırasıyla tahtaya yazar:

Je = Ben *Nous = Biz*

Tu = Sen *Vous = Siz*

Il/Elle = O *Ils/Elles = Onlar*

Öğretmen Davranışı 5: Öğretmen *être* fiilinin şimdiki zamandaki çekimini şahıs zamirleriyle birlikte hem erek dilde hem de kaynak dilde yazarak gösterir:

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

Je suis = Ben...im *Nous sommes = Biz...iz*
Tu es = Sen...sin *Vous êtes = Siz...sınız*
Il/Elle est = O...dur *Ils/Elles sont = Onlar...dırlar*

Öğretmen Davranışı 6: Öğretmen tahtaya konuya yönelik örnekler içeren tümceleri kaynak dildeki karşılıklarıyla yazar:

Je suis étudiant (Ben öğrenciyim) *Nous sommes turcs (Biz türküz)*
Tu es professeur (Sen öğretmensin) *Vous êtes médecin (Siz doktorsunuz)*
Il est avocat (O avukattır) *Ils sont directeurs (Onlar müdürdür)*
Elle est infirmière (O hemşiredir) *Elles sont institutrices (Onlar ilkökul öğretmenidir)*

2. Düzvarım / Direk Yöntem

Genel olarak, dil öğrenen bireyin dil öğrenim sürecine doğal olarak katılımını amaçlayan Düzvarım / Direk yöntemi 1950'li yıllarda ortaya çıkmıştır. Bu yöntem ilkesel olarak Gestalt'ın kuramsallaştırdığı "Bilişsel Öğrenme" (cognitive learning) yöntemine de dayanmaktadır.

Direk yöntem XX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Avrupa'da öncelikle Fransa ve Almanya'da okullarda resmi olarak kullanılmıştır. Yöntemin Amerika'da uygulanması ise ünlü dil ve eğitim bilimci Maximilian Berlitz sayesinde olmuştur. Berlitz, XIX. yüzyılda kendi kurduğu okullarda uyguladığı Direk yöntemi Berlitz yöntemi olarak adlandırmıştır. (Richards ve Rodgers, 2001,s.1,12)

Direk Yöntemde çeviri yapılmaz, dilbilgisi kuralları parçadan bütüne (tümevarım) yoluyla verilir. Dil öğretiminde dört temel dil becerisi olan konuşma, yazma, dinleme, anlama becerilerine önem verilir. Belli bir ders materyaline bağlı kalınmaz. Dil öğrenimini gerçekleştirecek her türlü dilsel araç kullanılabilir. Bunun nedeni anadil öğrenimindeki dilsel süreçlerin yabancı dil öğreniminde de geçerli olduğu düşüncesidir. (Richards ve Rodgers, 2001,s.12)

2.1. Yöntemin Uygulanmasına Yönelik Olası Öğretmen ve Öğrenci Davranışları

Konu: Les pronoms personnels et le verbe être

Öğretmen Davranışı 1: Öğretmen öğrencilere erek dilde şahıs zamirlerinin kullanılmasına yönelik karşılıklı bir konuşma dinletir. Bu karşılıklı konuşma kısa ya da uzun olabilir:

-*Bonjour, Je suis monsieur Dupont. Je peux rejoindre votre groupe?*
-*Oui, bien sûr. Bienvenue, monsieur. Je suis Lucie. Je suis guide touristique. Vous êtes touriste?*
- *Non, Je suis chercheur d'histoires.*
- *Et, ce sont mes camarades. Ils sont touristes. Nous venons de Paris. Je présente mes camarades: c'est Donetta. Elle est française.*
Donetta : - Non, Lucie. Tu as oublié? Je suis italienne.
Lucie : - Ah oui. Pardon Donetta. Monsieur Dupont, c'est mon mari. Il est ingénieur. Et ce sont Laurene et Laurette. Elles sont soeurs.

Öğretmen Davranışı 2: Öğretmen bir kaç kez dinlettiği karşılıklı konuşmanın içinde geçen şahıs zamirlerini kaynak dildeki karşılıklarını kullanmadan tahtaya yazar ve bunları hem göstererek hem de sesleştirerek kendinden sonra tekrar edilmesini ister:

Je
Tu
Il/Elle

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

Nous
Vous
Ils/Elles

Öğretmen Davranışı 3: Öğretmen öğrencilere, dinlettiği karşılıklı konuşmadaki gibi şahıs zamirlerini kullanarak adlarını söylemeleri için sözlü bir çalışma yaptırır:

Bonjour, je suis Tuğçe.
Bonjour, je suis Emre.
.....

Öğretmen Davranışı 4: Öğretmen, erek dilde göstererek sesleştirdiği şahıs zamirlerini ‘être’ fiiliyle birlikte önce sözlü sonra da yazılı olarak kullanır:

<i>Je suis...</i>	<i>Nous sommes...</i>
<i>Tu es...</i>	<i>Vous êtes...</i>
<i>Il / Elle est...</i>	<i>Ils/Elles sont...</i>

Öğrenci Davranışı 1: Öğrenciler karşılıklı konuşmada geçen sözcüklerin, kaynak dildeki anlamlarını öğretmenin kullandığı görsel araçlar / şekiller sayesinde bulurlar:

Un touriste

Un ingénieur

Des soeurs

İşitsel – Dilsel /Kulak – Dil Alışkanlığı Yöntemi

İlk olarak 1964 yılında Nelson Brooks tarafından kullanılan Audio – Lingual terimi daha sonra audio-visual olarak kullanılmıştır. Bu yöntem davranışçı psikoloji ve yapısal dilbilimin temellerine dayanmaktadır. Davranışçı psikolojiye göre dil öğretimi öğrenenin bilinçaltına inilmesiyle gerçekleşebilir. Yapısal dilbilimi de dili alışkanlıklar dizgesi olarak görür. Doğal olarak dil yazı değil konuşmadır. Audio-lingual yöntemi uzun yıllar Amerika ve Kanada’da yabancı dil öğretiminde başvurulan bir yöntem olmuştur. (Nagaraj, 2005,s.79)

Audio-Lingual Yöntem öğretmen merkezlidir ayrıca dinleme ve konuşma becerilerine oldukça fazla zaman ayrıldığı için öğretmen-öğrenen arasındaki etkileşim sürekli bir diyalog çerçevesi içinde gelişir. (Richards ve Rodgers, 2001,s.53)

3.1. Yöntemin Uygulanmasına Yönelik Olası Öğretmen ve Öğrenci Davranışları

Konu: Les pronoms personnels et le verbe être

Öğretmen Davranışı 1: Öğretmen öğrencilere erek dilde şahıs zamirlerinin kullanılmasına yönelik karşılıklı konuşmalar dinletir. Bu dinletiler kısa ya da uzun olabilir.

-Bonjour, Je suis monsieur Dupont. Je peux rejoindre votre groupe?
-Oui, bien sûr. Bienvenue, monsieur. Je suis Lucie. Je suis guide touristique. Vous êtes touriste?
- Non, Je suis chercheur d'histoires.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

- *Et, ce sont mes camarades. Ils sont touristes. Nous venons de Paris. Je présente mes camarades: c'est Donetta. Elle est française.*

Donetta : - Non, Lucie. Tu as oublié? Je suis italienne.

Lucie : - Ah oui. Pardon Donetta. Monsieur Dupont, c'est mon mari. Il est ingénieur. Et ce sont Laurene et Laurette. Elles sont soeurs.

Öğrenci Davranışı 1: Öğrenciler dinledikleri karşılıklı konuşmada öğretilmesi amaçlanan şahıs zamirlerinin ve "être" fiilinin şahıs zamirleriyle çekimini dinleyerek hep beraber tekrar ederler.

Öğretmen Davranışı 2: Öğretmen kaynak dilde konuyla ilgili dilbilgisel açıklamaları ayrıntıya girmeden alıştırmalar yoluyla yapar.

En vous aidant les instructions ci-dessous, complétez les phrases avec les pronoms personnels et le verbe être convenables.

<i>Je suis = Ben...im</i>	<i>Nous sommes = Biz...iz</i>
<i>Tu es = Sen...sin</i>	<i>Vous êtes = Siz...sınız</i>
<i>Il /Elle est = O...dur</i>	<i>Ils/Elles sont = Onlar...dırlar</i>

Je ... professeur de français. C'est mon ami Thomas, il ... professeur d'Anglais. ... sommes de Londres. Il a 2 frères et une sœur. Ses frères Edward et John, ils ... banquiers. Sa sœur Mariah, elle ... étudiante. Mariah a beaucoup d'amies à l'université. ... sont très gentilles avec elle.

Öğrenci Davranışı 2: Öğrenciler erek dilde dinledikleri karşılıklı konuşmalarda geçen bilmedikleri sözcükleri bildikleri sözcüklerle ilişkilendirerek anlamlandırırılar.

Un professeur de français → Un professeur d'anglais
Une sœur ≠ Un frère

4. Bilişsel Yöntem

Bilişsel Yöntem 1960'lı yıllarda, dilbilimci Noam Chomsky'nin Üretimsel Dilbilgisi kuramının (Generative Grammar) psikolog J. Bissell Carroll'un bilişsel psikoloji yaklaşımlarının bir araya gelmesiyle davranışsal dil öğretimine karşı olarak ortaya çıkmıştır. Dil öğretiminde bilişsel yaklaşımı Chomsky, *yeni öğrenilen bilgilerin eskiden öğrenilenlerle bütünleşmesi* gerektiğini savunarak açıklar. Chomsky, davranışçı yaklaşımın öne sürdüğü dil öğrenimin alışkanlıklar süreci olduğunun tersine, dilin doğuştan gelen yetilerle ve bireyin bulunduğu sosyal ortamda zaman içinde edinildiğini ileri sürer. (Mukale, 2007,s.30-31)

Chomsky'nin yukarıda öne sürdüğü görüşlerinden hareketle, dilin doğuştan gelen kazanımlarla geliştiğini; dil öğrenim sürecinde bireyin dilsel alışkanlıklar geliştiremeyeceğini; dilin dil bilgisel kuralların öğretilmesiyle gelişebileceğini söyleyebiliriz. Ayrıca, bu kurallar kaynak dilde anlatılarak öğrencinin erek dilin dil bilgisi kurallarının anadiliyle karşılaştırması sağlanır.

4.1. Yöntemin Uygulanmasına Yönelik Olası Öğretmen ve Öğrenci Davranışları

Konu: Les pronoms personnels et le verbe être

Öğretmen Davranışı 1: Öğretmen erek dildeki konu başlığını kaynak dildeki karşılığıyla tahtaya yazar: *şahıs zamirleri ve olmak fiili.*

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
 Volume 10/3 Winter 2015

Öğretmen Davranışı 2: Öğretmen şahıs zamirlerini erek ve kaynak dilde sırasıyla tahtaya yazar:

Je = Ben *Nous = Biz*
Tu = Sen *Vous = Siz*
Il/Elle = O *Ils/Elles = Onlar*

Öğretmen Davranışı 3: Öğretmen *être* fiilinin şimdiki zamandaki çekimini şahıs zamirleriyle birlikte her iki dilde açıklamalı bir şekilde yazarak gösterir:

Je suis = Ben...im *Nous sommes = Biz...iz*
Tu es = Sen...sin *Vous êtes = Siz...sınız*
Il/Elle est = O...dur *Ils/Elles sont = Onlar...dırlar*

Öğretmen Davranışı 4: Öğretmen konuya yönelik örneklerde kullanılacak sözcükleri kaynak ve erek dilde tahtaya yazar. Ardından bunları öğrencilerden defterlerine not etmelerini ve bu sözcükleri şahıs zamirleriyle kullanmalarını ister:

Un étudiant → *Je suis étudiant*
Un professeur → *Tu es professeur*
Un avocat → *Il est avocat*
Une Infirmière → *Elle est infirmière*
Un médecin → *Vous êtes médecin*
Des directeurs → *Ils sont directeurs*
Des institutrices → *Elles sont institutrices*

Öğretmen Davranışı 5: Öğretmen sınıftaki öğrencileri gruplara ayırır. Her bir gruba üzerlerinde farklı sözcüklerin yazılı olduğu kağıtlar dağıtır. Bu kağıtlarda yazan sözcüklerle anlamlı ve kurallı tümceler kurmalarını ister:

I. Grup: est, un français, un turc, sont, des italiennes, sympa, suis, France, allemande, je, elles, il, elle, de
II. Grup: une française, est, elle, ils, sommes, nous, des élèves, sont, américains, de, Europe, êtes, vous
III. Grup: une française, est, il, elle, de, est, je, Turquie, suis, nous, instituteur, nous, étudiantes

5. İletişimsel Yöntem

İletişimsel Yöntem, dilin bir iletişim olduğu kuramından hareketle ortaya çıkmıştır. Bu yöntemin temelleri daha çok sosyolojik görüşlerle atılmıştır. Chomsky'nin öne sürdüğü Bilişsel yöntemin dil öğretiminde yetersiz kaldığı ve bu yetersizliğin giderilmesi için de Bilişsel yöntemle katkı sunacağı düşüncesiyle geliştirilmiştir.

Sosyo-dilbilimsel ve psiko-dilbilimsel görüşlerin bir senteziyle oluşturulan bu yöntemde dil, dil bilimsel kurallarla değil iletişim becerilerinin geliştirilmesiyle öğretilir. Bu nedenle, İletişimsel Yöntemde öğretmen dilbilgisi kurallarını bir bütün içerisinde örnekler aracılığıyla öğretir. (Nagaraj, 2005, s.41)

Öğrenci merkezli olan bu yöntemde dört temel dil becerisine önem verilmekle beraber öncelik sözlü ifade becerisinin kazandırılması yönünde olduğundan derslerde karşılıklı konuşmaya çok önem verilir. Hymes, Widdowson, gibi bu yöntemin savunucuları görüşlerini, öğrencinin yabancı dil öğrenirken anadilini öğrenirken bulunduğu ortama yakın bir ortamın oluşturulması gerektiğine dayandırır. Bu ortamın oluşturulmasında öğretmen davranışı çok önemlidir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
 Volume 10/3 Winter 2015

Öğretmen her iki dilin konuşma becerisine ileri düzeyde hakim olmalı ayrıca sınıf içi etkinliklerde öğrenciler arasında da iyi bir iletişimin kurulmasını sağlayabilmelidir.

5.1. Yöntemin Uygulanmasına Yönelik Olası Öğretmen ve Öğrenci Davranışları

Konu: Les pronoms personnels et le verbe être

Öğretmen Davranışı 1: Öğretmen erek dilde şahıs zamirlerinin kullanılmasına yönelik daha önceden öğrencilere ‘‘Fransız bir turistle reportaj’’ adı altında bir etkinlik ödevi vermiştir.

Öğrenci Davranışı 1: Bu etkinliğe yönelik öğrenciler içinde şahıs zamirlerinin ve ‘‘être’’ fiilinin geçtiği bir karşılıklı konuşma hazırlarlar:

- *Bonjour, madame.*
- *Bonjour.*
- *Je m'appelle Deniz.*
- *Vous êtes française ?*
- *Oui, Je suis française et je m'appelle Brigitte*
- *Vous êtes mariée ?*
- *Oui, je suis mariée.*
- *Votre mari est médecin ?*
- *Non, il est avocat.*
- *Vous avez des enfants ?*
- *Oui, nous avons 2 enfants. Un fils et une fille. Ils sont à Paris.*
- *Vos enfants, ils travaillent ?*
- *Non, ils étudient ? Ma fille, elle est étudiante, et mon fils, il est lycéen.*
- *Votre mari et vous, vous êtes Parisiens ?*
- *Oui, nous sommes les deux Parisiens.*
- *Merci madame.*

Öğretmen Davranışı 2: Öğretmen öğrencilerin getirdiği çalışmalarını tek tek değerlendirdikten sonra öğrencilerin yaptığı çalışmalarda geçen şahıs zamirlerini ve ‘‘être’’ fiilinin bu zamirlerle kullanımını renkli kalemle ya da altlarını çizerek onlara gösterir:

- *Bonjour, madame.*
- *Bonjour.*
- *Je m'appelle Deniz.*
- *Vous êtes française ?*
- *Oui, Je suis française et je m'appelle Brigitte*
- *Vous êtes mariée ?*
- *Oui, je suis mariée.*
- *Votre mari est médecin ?*
- *Non, il est avocat.*
- *Vous avez des enfants ?*
- *Oui, nous avons 2 enfants. Un fils et une fille. Ils sont à Paris.*
- *Vos enfants, ils travaillent ?*
- *Non, ils étudient ? Ma fille, elle est étudiante, et mon fils, il est lycéen.*
- *Votre mari et vous, vous êtes Parisiens ?*
- *Oui, nous sommes les deux Parisiens.*
- *Merci madame.*

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

Öğretmen Davranışı 3: Öğretmen bir bütün içinde gösterdiği şahıs zamirleri ve ‘‘être’’ fiiliyle ilgili ayrı bir dilbilgisi anlatımı yapmaz. Konuyu yaptığı etkinlikler içinde anlatır.

Öğretmen Davranışı 4: Öğretmen konunun pekiştirilmesi için sınıftaki bütün öğrencilerle erek dilde şahıs zamirlerini ve ‘‘être’’ fiilini kullanarak kısa sorular sorar ve benzer soruları da öğrencilerin birbirlerine sormalarını ister:

- *Tu es élève?*
- *Ton papa, il est employé?*
- *Vous êtes dans la classe de français?*
- *Nous sommes à l'école?*
- *Je suis votre professeur de français?*
- *Ce sont vos amis. Alors, ils sont d'où?*
- *Anette, elle est laborieuse?*

6. Seçmeci / Aktif Yöntem

Bu yöntem 1920’li ve 1930’lu yıllarda İngiliz uygulamalı dilbilimcilerinin seçmeci (eclectic) ilke yöntem çalışmaları ile başladı. H.Sweet’e göre iyi bir yöntem herşeyden önce anlamlı ve seçmeci olmalıdır. Tek bir yönteme bağlı kalmaktansa genel yöntemlerin hepsi duruma göre uygulanmalıdır. (Rivers, 1986,s.54)

Seçmeci yöntem, diğer yöntemlerin tersine dil öğretiminde bireye uygun olan her türlü öğretim yöntem ve araçlarının kullanılmasıdır. (Nagaraj, 2005,s.41)

Seçmeci olarak adlandırılan bu yöntem tek başına bir yöntem değil bir yöntem seçme tekniğidir (Memiş, Erdem, 2013,s.307). Öyleyse, bu yöntemde tek bir yaklaşımın olmadığını; farklı yaklaşımların, öğretmen tarafından seçilerek sınıf ortamı ve öğrencilerin durumu göz önüne alınarak uygulandığını söyleyebiliriz.

Seçmeci yöntemde her ne kadar erek dilin kullanılması önerilse de kaynak dilin de kullanımına yer verilmektedir. Bu yöntemde çeviri yoluyla öğretim uygulamalarına dil öğreniminin başlangıç aşamasında karşı çıkılmakla beraber dil öğretim sürecinin ileri aşamalarında çeviri yöntemine de başvurulmaktadır.

6.1. Yöntemin Uygulanmasına Yönelik Olası Öğretmen ve Öğrenci Davranışları

Bu yöntem yukarıda anlatılan ve belli bir konu üzerinden örneklendirilen yöntemlerin bir karması ya da öğrencilerin, sınıfın, kullanılacak araç-gereçlerin durumuna göre öğretmen tarafından, uygun bir yöntemin seçilmesidir. Öğrenciler de bu yönteme göre hazırlanır. Yöntem öğretmen tarafından başarısız bulunursa başka bir yöntem seçilir.

SONUÇ

Bu çalışmada, temel Dil Öğretim Yöntemleri olan Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi, Düzvarım / Direk Yöntem, İşitsel-Dilsel / Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi, Bilişsel Yöntem, İletişimsel Yöntem ve Seçmeci / Aktif Yöntemi önce kuramsal olarak inceleyerek açıkladık. Ardından, yabancı dil Fransızcadan seçtiğimiz bir konunun öğretimini bu kurallara göre hazırladık. Olası öğretmen ve öğrenci davranışlarını göz önüne alarak yaptığımız çalışma bize dil öğretim yöntemlerinde kesin ve sonucu her zaman öğrenci başarısına götürecektek tek bir yöntemin olmadığını gösterdi. Fransızcada şahıs zamirlerinin ve ‘‘être’’ (olmak) fiilinin şimdiki zamandaki çekiminin öğretimi, Dilbilgisi-Çeviri yöntemine göre, yazma, okuma ve dilbilgisi açısından başarılı; telaffuz, dinleme, konuşma becerileri açısından ise yetersizdir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

Aynı konu Düzvarım / Direk Yönteme göre anlatıldığında, öğrencilerin dilsel alışkanlık kazanması için erek dilin kullanıldığını, görsel araçlardan yararlandığını, konuyu pekiştirici alıştırmaların yapıldığını fakat öğrencileri konuya hazırlayıcı araçların (fikra, karşılıklı konuşma dinletme vb.) eksik kaldığını gördük; çünkü hazırlık evresinin neye ve hangi duruma göre yapılması gerektiği açık değildir.

İşitsel-Dilsel / Kulak-Dil Alışkanlığı Yönteminde karşılıklı konuşmalara fazla önem verilmekte özellikle derse başlama her zaman bir karşılıklı konuşma dinletisi temelinde oluşmaktadır. Bu durumu, dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesi açısından ele alırsak öğrencinin söz konusu yöndeki gelişimine olumlu yönde katkı sunduğunu söyleyebiliriz. Ancak diğer becerilerin (yazma, okuma) geliştirilmesi ardıl bırakılmıştır.

Öğrenci davranışlarını psikolojik değerlendirmelere ve çıkarımlara dayandıran Bilişsel Yöntem her ne kadar öğretim yerine edinim kuramını amaçlayarak dil öğretiminde bütüncü ve anlamlı dilsel ilişkiler yaratılması yaklaşımına dayansa da bu yönteme göre yaptığımız uygulamada da öğrencilerin yabancı dil öğrenirken dilin kurallarını kavramasının sadece yeni öğrenilenlerin önceden öğrenilenlerle geliştirileceği düşüncesi her öğrencide farklı sonuçlar doğurabilir. Öyleki yabancı dil öğrenmeye yeni başlayan birinden belli bir süre içerisinde öğrenmesi beklenen dilsel kurallar yine o süre içerisinde ya da daha sonra unutulabilir.

İletişimsel Yönteme göre, örnek ders incelendiğinde öğretmenin merkezde olmaması gerektiği varsayımı kendi içinde çelişmektedir. Bir takım yönlendirmelerden sonra derse başlayan öğretmenin, öğrencilerin kendi aralarında aynı zamanda kendisiyle öğrenciler arasında iletişimi sağlayacak kişi olduğu düşünülecek olursa öğretmenin özellikle bu bağlamda aslında öğretmen merkezli öğretimden çok uzak olmadığını söyleyebiliriz. Bu yöntemle sunduğumuz örneklem üzerinden değerlendirme yapacak dilbilgisi kuralların bütün içerisinde verilmesi ayrı olarak ele alınmaması ayrıca yeterince yazma becerisine önem verilmemesi ileri ve zor konuların öğretimini zorlaştıracaktır.

Seçmecî / Aktif Yönteme gelecek olursak, bu yöntemin bir yöntemler sentezi ya da öğrenciye, sınıfa, öğretmenin durumuna ve birçok etkene göre değişebilecek bir yapısı olduğunu görüyoruz. Tunçel (2014) bu bağlamda, öğretmenlerin yöntem seçmeleri ve uygulamaları konusunda tutucu davranmamaları; dersin içeriğine göre uygun yöntem ve teknik seçmeleri gerektiğini söyleyerek seçmecî yöntemi destekleyici görüşler ileri sürmüştür. Bu yöntem temelde öğrencilerin durumuna göre herhangi bir dil öğretim yönteminin ya da karma bir yöntemin seçimini öğretmene bıraksa da bu durum aynı yabancı dil öğretimini birden fazla öğretmenle yapan okullarda öğretmenler arasında oldukça fazla görüş ve uygulama farklılığını da beraberinde getirebilir. Öğrencilerin farklı farklı yöntemlerle yabancı dil öğrenmesi, öğretmen tarafından beklenen dilsel beceri geliştirme öncelikleri, öğrenci davranışları gibi birçok karışıklığa da neden olabilir.

Yabancı dil öğretimi, bizce, dil sınıfında mevcut öğrencilerin dilsel davranışlarının dil öğretimine geçmeden gözlemlenmesi, onları dilsel süreçlere hazırlayıcı önlemlerin alınması, öğretim ortamının da bu yönde oluşturulması, kullanılan materyalin çeşitliliği, çoklu yöntemlerin uygulanması, sosyal ve psikolojik durumların devamlı izlenmesiyle kısacası çok yönlü bir hazırlık evresi ve sabırlı bir öğretim süreciyle gerçekleşebilecek bir olgudur.

KAYNAKÇA

- BROOKS, N. (1964). *Language and Language Learning*. Harcourt, Brace and World. New York.
CHOMSKY, N. (1965). *Aspects of the theory of syntax*. Cambridge, MA.
DAKIN, J. (1973). *The Language Laboratory and Language Learning*. Longman Press. London.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

- DODSON, C.J. (1967). *Language Teaching and the Bilingual Method*. Pitman Press. London.
- GATTEGNO, C. (1976). *The Common Sense of Teaching Foreign Languages*. New York.
- GÖÇER, A., MOĞUL, S. (2011). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İle İlgili Çalışmalara Genel Bir Bakış*. Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/3 Summer 2011, p. 797-810 TURKEY.
- GÖMLEKSİZ, M.N., ELALDI, Ş. (2011). *Yapılandırmacı Yaklaşım Bağlamında Yabancı Dil Öğretimi*. Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/2 Spring 2011, p. 443-454, TURKEY.
- MACKEY, W. F. (1965). *Language teaching analysis*. Longman. London.
- MEMİŞ, M. R., ERDEM, M. D. (2013). *Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler, Kullanım Özellikleri ve Eleştiriler*. Turkish Studies, Literature and History of Turkish or Turkic, 8/9, 297-318. Ankara.
- MOULTON, W.G. (1966). *A Linguistic Guide to Language Learning*. Modern Language Association. New York.
- MUKALE, J. C. (2007). *Approaches To English Language Teaching*. Discovery Publishing House. India.
- NAGARAJ, G. (2005). *English language teaching: approaches, methods, techniques*. Hyderabad.
- RICHARDS, J.C., RODGERS, T.S. (2001). *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press. Cambridge.
- PENNYCOOK, A. (1989). *The concept of Method, Interested Knowledge, and the Politics of Language Teaching*. Tesol Quarterly Volume 23, Issue 4.
- PUREN, C. (1988). *Histoire des méthodologies de l'enseignement des langues*. Nathan-CLE international. Paris. Présente édition numérisée au format pdf: décembre 2012.
- RIVERS, W. M. (1981). *Teaching Foreign-Language Skills*. University of Chicago Press. Chicago.
- STEVICK, E.W. (1980). *Teaching Languages: A Way and Ways*. Rowley Press. Newbury.
- TUNÇEL, H. (2014). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Yöntem Seçimine İlişkin Bir Durum Çalışması: Farklı Yöntemler Üzerinden Geçmiş Zaman Öğretimi*. Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9/6 Spring 2014, p. 1023-1042.
- WIDDOWSON, H. G. (1978). *Teaching Language as Communication*. Oxford University Press. Oxford.

İllüstrasyonlar:

http://www.mmo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=28036&tipi=2&sube=16#.VQBF5PmsX1Y

http://www.mmo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=28036&tipi=2&sube=16#.VQBF5PmsX1Y

<http://www.pinsta.me/tag/altinnigne?start=1422742861405160>

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

DEMİRAL, S., KAYA, M., Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri: Fransızca Öğretimi Çerçevesinde Bir İnceleme, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/3 Winter 2015, p. 331-342, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7999>, ANKARA-TURKEY

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

